

maandag 10 november 2008

'Over mijn lijf'

WAAROM BLOTE VROUWEN NIET (MEER) PROGRESSIEF ZIJN

>Mannen domineren nog altijd de media >Elk is excuus is goed voor bloot >Boerka is spiegelbeeld van nieuwe goorheid

'Over mijn lijf' is het thema van de Vrouwendag, morgen. Actueel is het zeker. Ga maar eens na hoeveel producten met half en bijna naakte vrouwen worden aangeprezen. En hoeveel voorwendsels nieuwsjournals en geschreven pers aangrijpen om vrouwelijk naakt te laten zien. Een crisis in de textiel wordt geïllustreerd door een bevallige vrouw in slipje en beha. Nieuwe ontdekkingen over borstkanker zijn al sinds jaar en dag een aanleiding, ook voor een serieus weekblad als het Duitse *Der Spiegel*, om met een blote vrouwenboezem op de cover uit te pakken.

Dat toont om te beginnen hoezeer de publiciteit en de media in het algemeen nog altijd door mannen voor mannen gemaakt

worden. Gelukkig beginnen vrouwen blijkbaar te steigeren tegen dat seksisme. Zo maakte *Snoecks* dit jaar bekend dat het het vrouwelijk bloot op zijn cover een beetje terugschreeft.

Rapper 50 Cent met schaarsgeklede entourage.
rr

Op de VRT vroeg een interviewster in een gesprek met de betrokken hoofdredacteur verrast: 'Zijn er nog mensen die zich daaraan storen?' Daarmee miste ze wel het punt. Het gaat er niet om dat zoveel mensen nog opkijken van het bloot waarmee men ons van 's ochtends tot 's avonds om de oren slaat. Maar waarom zouden vrouwen een blad moeten kopen dat blijkbaar alleen voor het plezier van mannen gemaakt wordt?

De opvatting dat vrouwen in de eerste plaats bestaan voor het plezier van de mannen, houdt hardnekkig stand, ook, en soms vooral, in kringen die zich progressief achten. Zo melden sociaal vooruitstrevende landen als Nederland of Denemarken dat mannetjes uit bejaardentehuizen mee naar de hoeren genomen worden omdat iedereen 'recht heeft op seks'. Nooit hoor je dan de vraag stellen hoe het zit met de vrouwtjes in die tehuizen. Hebben die geen 'recht op seks'?

En nog iets. Er bestaat bijzonder weinig kans dat een dementerende grijsaard een vrouw kan verleiden om met hem naar bed te gaan. Dus moeten er vrouwen bestaan die dat onder dwang doen, lustobjecten. En

laten we niet het refreintje horen over de hoertjes met het gouden hart die hun beroep graag en uit vrije wil doen. Er zijn al genoeg schrijvende boeken en reportages verschenen over de ongenadige vrouwenhandel die meisjes uit arme gezinnen of arme landen tot prostitutie dwingt. Veel effect hebben ze nog niet gehad en hoe kan het anders. Veel van de politieke leiders die deze handel zouden moeten bestrijden, zijn zelf bordeelbezoekers en dus verbruikers van de vrouwenhandel.

Ook de 'muziekcultuur' stuurt een verschrikkelijk beeld uit van de vrouwen. Kijk naar MTV en je ziet de ene clip na de andere met het meest reactionaire beeld van vrouwen: zangeresjes met de kleding en lichaamstaal van een straatmadelief, zangers die omringd worden door een harem van bijna naakte stoeipoezen. Die laatste taferelen sturen een opvatting uit die niets progressiefs heeft, maar zo oud is als de straat: vrouwen zijn er om op hun rug te gaan liggen voor mannen met geld en/of status.

Hoe dan ook moeten vrouwen een lustobject zijn. Kijk maar eens naar het woordgebruik over actrices. Als ze weigeren helemaal uit de kleren te gaan, zijn ze 'preuts' of een 'heilig boontje'. Voor acteurs geldt dat duidelijk niet, toch niet voor frontaal naakt.

Ooit had het iets bevrijdends en progressiefs om oude taboes door te prikken. Nu is er iets heel anders aan de hand. Vrouwelijk bloot is allang niet meer stoer, het is integendeel oerconformistisch geworden. Op elke nieuwe verovering van het feminisme is een tegengolf gevolgd, ook in de amusementsindustrie. Die is nu weer aan de gang, en ze stuurt de massale boodschap uit dat het er voor vrouwen nog steeds in de eerste plaats op aankomt te beantwoorden aan de fantasieën van mannen. En het is schrikwekkend hoeveel tienertjes en zelf nog kleinere meisjes zich door de nieuwe goorheid laten vangen, tot het anorectische toe.

Laten we wel wezen, hiermee wil niet gezegd zijn dat de complete bedekking van het vrouwenlichaam progressief is. De boerka, de chador en andere vormen van verplichte bedekking van de vrouw vormen net zo goed een fixatie op de vrouw als voorwerp van mannelijke lusten. En dat begint al bij kinderen. 'Een minderjarig meisje de sluier opleggen betekent, in de strikte zin van het woord, haar misbruiken, beschikken over haar lichaam, haar definiëren als seksueel voorwerp dat voor de mannen bestemd is', schrijft de uitgeweken Iraanse Chahrdortt Djavann in haar bijtend essay *Bas les voiles!*.

Het verwijt uit de islamitische wereld dat de chador of de sluier superieur is omdat hij de vrouw beschermt terwijl vrouwen hier tot lustobject gedegradeerd worden, is geheel hypocriet, getuige onder meer de verregaande seksuele intimidatie in islamitische landen (*bladzijde 16*). De zangeresjes die zich hier zo bloot geven, verdienen tenminste hun eigen geld, en staan economisch op eigen benen. De vrouwen in chador en andere verplichte bedekkingen mogen niet eens beschikken over het eigen lijf. Maar ook dat wordt nu al te vaak door het progressieve kamp vergoelijkt als 'cultuur'.

Mia Doornaert is redactrice buitenland

Elke dag beantwoordt De Standaard een actuele vraag

www.standaard.be/analyse